

Дивіденди між ТОВ: коли отриманий прибуток не оподатковується повторно

Ключовий висновок: якщо українське ТОВ – платник податку на прибуток є учасником іншого ТОВ – платника податку на прибуток та отримує від нього дивіденди, такий дохід за умови застосування податкових різниць не призводить до повторного оподаткування податком на прибуток на рівні ТОВ-отримувача.

Українське ТОВ володіє часткою в іншому українському ТОВ. Дочірня компанія отримала прибуток, сплатила податок на прибуток та вирішила розподілити частину чистого прибутку своєму учаснику – іншому ТОВ.

Чи виникає у ТОВ-учасника ще раз податок на прибуток із суми отриманих дивідендів?

За загальним правилом для платника, який застосовує податкові різниці, ні.

Податковий кодекс передбачає спеціальний механізм, який фактично усуває повторне оподаткування такого прибутку на рівні юридичної особи – учасника.

Цей висновок додатково підтверджено ДПС в індивідуальній податковій консультації щодо виплати дивідендів між двома українськими юридичними особами – платниками податку на прибуток.

Суть ситуації

У розглянутій ДПС ситуації:

- українське ТОВ перебуває на загальній системі оподаткування та є платником податку на прибуток;
- це ТОВ є учасником іншої юридичної особи – резидента України;

- емітент також є платником податку на прибуток на загальних підставах;
- емітент прийняв рішення розподілити чистий прибуток та виплатити дивіденди своєму учаснику;
- дивіденди виплачуються одночасно за декілька попередніх років.

Ключове питання: чи повинне ТОВ, яке отримало дивіденди від іншого ТОВ, включити їх до об'єкта оподаткування та сплатити з них ще 18% податку на прибуток?

Висновок ДПС: повторного оподаткування немає

Механізм виглядає так.

За правилами бухгалтерського обліку отримувач визнає відповідний дохід. Тобто дивіденди можуть потрапити до бухгалтерського фінансового результату підприємства.

Але далі застосовується спеціальна податкова різниця.

Відповідно до п.п. 140.4.1 п. 140.4 ст. 140 Податкового кодексу України, фінансовий результат до оподаткування зменшується, зокрема:

- на суму нарахованих доходів від участі в капіталі інших платників податку на прибуток;
- на суму нарахованих доходів у вигляді дивідендів, які підлягають виплаті на користь підприємства від інших платників податку на прибуток.

Тобто відбувається фактична податкова нейтралізація такого доходу.

Бухгалтерський облік	Податковий облік
+ дохід від дивідендів фінансовий результат збільшується	– така сама сума зменшення фінансового результату

Результат: дивіденди не створюють додаткового оподатковуваного прибутку у ТОВ-отримувача

У результаті, за дотримання відповідних умов, отримані від іншого платника податку на прибуток дивіденди **не створюють додаткового податку на прибуток у ТОВ-отримувача.**

ДПС також прямо зазначила, що відповідне зменшення відображається у **рядку 3.2.3 Додатка РІ** до декларації з податку на прибуток.

Не тільки класичні дивіденди

На практиці особливо важливим є ще один момент.

Податкове законодавство розглядає поняття дивідендів ширше, ніж просто платіж, який у рішенні загальних зборів названо словом «дивіденди».

Відповідно до **п.п. 14.1.49 п. 14.1 ст. 14 ПКУ**, для цілей оподаткування до дивідендів прирівнюється також платіж у грошовій чи негрошовій формі, який юридична особа здійснює на користь свого засновника та/або учасника у зв'язку з розподілом чистого прибутку або його частини.

Важливо: принципове значення має не тільки назва платежу. Якщо юридична особа здійснює платіж своєму учаснику у зв'язку з розподілом чистого прибутку або його частини, для цілей оподаткування такий платіж прирівнюється до дивідендів.

Це особливо важливо при побудові корпоративних та холдингових структур.

Простий приклад

Припустимо, **ТОВ «Операційна компанія»** отримало прибуток та прийняло рішення виплатити своєму учаснику – **ТОВ «Холдингова компанія»** – **10 000 000 грн дивідендів.**

Операція	Сума
----------	------

Дохід у бухгалтерському обліку HoldCo	+ 10 000 000 грн
Зменшуюча податкова різниця	– 10 000 000 грн
Додатковий об'єкт оподаткування від дивідендів	0 грн

Таким чином, сама операція отримання таких дивідендів не формує додаткового оподатковуваного прибутку у компанії-учасника.

Саме в цьому полягає механізм, який дозволяє переміщувати вже зароблений прибуток від операційної компанії на рівень української холдингової компанії без повторного оподаткування цього самого прибутку податком на прибуток.

А якщо емітент не сплатив авансовий внесок?

Ще один важливий висновок ІПК:

право отримувача дивідендів зменшити свій фінансовий результат не залежить від того, чи сплачував емітент авансовий внесок із податку на прибуток при виплаті дивідендів.

Це два різні податкові механізми.

Правила щодо авансового внеску стосуються компанії, яка **виплачує** дивіденди.

Натомість податкова різниця за п.п. 140.4.1 ПКУ стосується компанії, яка ці дивіденди **отримує**.

Тому відсутність у емітента обов'язку сплачувати авансовий внесок сама по собі не позбавляє TOB-отримувача права зменшити фінансовий результат.

За який рік виплачується прибуток – не має значення

ДПС також підтвердила ще одну практично важливу обставину.

Право на зменшення фінансового результату не залежить від того, за який саме минулий звітний період розподіляється прибуток.

Більше того, право на коригування зберігається і тоді, коли дивіденди за декілька попередніх років визнаються доходом одночасно в одному поточному звітному періоді.

Отже, сам по собі значний часовий проміжок між роком, у якому сформувався прибуток, та роком прийняття рішення про його розподіл не скасовує механізму податкового коригування.

Чому це важливо для холдингових структур

Розглянуте правило має принципове значення при побудові структури бізнесу, в якій одне українське ТОВ володіє частками в інших українських компаніях.

TOB HoldCo корпоративний учасник		
↑ дивіденди / розподіл прибутку ↑		
TOB Operator 1	TOB Operator 2	TOB Property Co

Операційні компанії можуть отримувати прибуток від власної діяльності та надалі розподіляти його на користь корпоративного учасника – TOB HoldCo.

За умови застосування передбачених ПКУ податкових різниць отриманий HoldCo дохід у вигляді дивідендів не повинен повторно оподатковуватися податком на прибуток на рівні HoldCo.

Це дозволяє акумулювати прибуток різних напрямів бізнесу на рівні корпоративного власника та вже на цьому рівні вирішувати питання його подальшого використання, реінвестування або розподілу.

Що впливає на право зменшити фінансовий результат?

Обставина	Впливає?
Емітент є іншим платником податку на прибуток	Так
ТОВ-отримувач застосовує відповідні податкові різниці	Так
Емітент сплатив авансовий внесок при виплаті дивідендів	Ні
Дивіденди виплачуються за попередні роки	Ні
Дивіденди за декілька років нараховані одночасно	Ні

Важливе застереження: платники, які не застосовують податкові різниці

Необхідно враховувати одну принципову умову.

ПКУ дозволяє платникам податку на прибуток, річний дохід яких не перевищує встановлений Кодексом поріг у **40 млн грн**, прийняти рішення про незастосування більшості податкових різниць.

Якщо підприємство скористалося таким правом, воно не може вибірково застосувати лише вигідну для себе різницю щодо дивідендів за п.п. 140.4.1 ПКУ.

Тому перед розподілом значної суми прибутку між двома українськими ТОВ необхідно перевірити податковий статус компанії-отримувача та те, чи застосовує вона податкові різниці.

Для платників, які зобов'язані застосовувати різниці або не прийняли рішення про їх незастосування, працює описаний вище механізм зменшення фінансового результату.

Висновок

Якщо українське ТОВ – платник податку на прибуток є учасником іншого ТОВ – платника податку на прибуток та отримує від нього дивіденди, ПКУ передбачає механізм, який дозволяє не оподатковувати цей самий прибуток повторно на рівні ТОВ-

отримувача.

Причому це стосується не лише платежу, формально названого дивідендами. Для податкових цілей до дивідендів прирівнюється також платіж учаснику в грошовій або негрошовій формі у зв'язку з розподілом чистого прибутку або його частини.

При застосуванні податкових різниць відповідний дохід враховується у бухгалтерському фінансовому результаті, але потім виключається з об'єкта оподаткування через зменшуючу податкову різницю.

Отже, розподіл прибутку від одного українського ТОВ на користь іншого українського ТОВ – його учасника може відбуватися без повторного оподаткування отриманої суми податком на прибуток на рівні корпоративного учасника.

Саме ця конструкція є однією з важливих податкових особливостей використання українського ТОВ як холдингової компанії.

Індивідуальна податкова консультація
№4166/ІПК/99-00-21-02-02 ІПК від 20.07.2026 для огляду:

Loading Viewer...

Звертаємо увагу: індивідуальна податкова консультація має індивідуальний характер. Водночас наведені в ній висновки щодо механізму застосування податкової різниці ґрунтуються безпосередньо на положеннях Податкового кодексу України.

Компанія «Вікторія» може провести правове та податкове моделювання холдингової структури, порівняти варіанти ТОВ / ПрАТ, розробити корпоративну архітектуру групи та оцінити наслідки майбутньої реорганізації.

Приєднуйтесь до нашого ТГ каналу: Компанія Вікторія – юридичні та бухгалтерські рішення для бізнесу в Україні та за кордоном.

 [victorija.ua](https://t.me/victorija.ua)

ПрАТ чи ТОВ для холдингу: яку модель обрати бізнесу у 2026 році

Під час структурування групи компаній власник рано чи пізно стикається з питанням: якою має бути верхня компанія групи – приватним акціонерним товариством чи товариством з обмеженою відповідальністю?

На перший погляд ПрАТ виглядає більш «класичною» формою для холдингу. Акції, наглядова рада, депозитарний облік, регулювання НКЦПФР. Проте для більшості приватних українських груп така конструкція далеко не завжди є оптимальною.

Більше того, ключова різниця між ПрАТ та ТОВ як верхньою компанією групи сьогодні лежить переважно не у площині оподаткування, а у корпоративному управлінні, способі обліку

корпоративних прав, залученні інвесторів, рівні регуляторного навантаження та вартості адміністрування.

ПрАТ – «холдингова компанія» за законом, ТОВ – холдинг за економічною суттю

Тут є принципова юридична деталь.

Спеціальне законодавство про холдингові компанії визначає холдингову компанію саме як **акціонерне товариство**, яке володіє холдинговими корпоративними пакетами двох або більше корпоративних підприємств. Холдинговим корпоративним пакетом є пакет, що перевищує 50% або забезпечує право вирішального впливу на діяльність відповідного підприємства.

Отже, ПрАТ за відповідності встановленим критеріям може мати спеціальний юридичний статус холдингової компанії.

ТОВ такого спеціального статусу не має. Але це не заважає йому володіти 100% часток або контрольними пакетами дочірніх підприємств, отримувати від них дивіденди, фінансувати групу, централізовано управляти активами та фактично виконувати всі основні економічні функції HoldCo.

Тому необхідно розділяти два поняття: **«холдингова компанія»** як спеціальний юридичний статус та **holding company** як фактична материнська компанія групи.

ПрАТ і ТОВ як HoldCo: основні відмінності

Критерій	ТОВ HoldCo	ПрАТ HoldCo
Спеціальний статус холдингової компанії	Ні, але може фактично виконувати функцію материнської компанії	Так, якщо виконуються критерії спеціального законодавства

Статутний капітал	Немає аналогічного законодавчого мінімуму	Мінімум 200 мінімальних зарплат. За показником 2026 року – 1 729 400 грн
Корпоративне управління	Дуже гнучке. Значна частина правил може бути налаштована статутом і корпоративним договором	Більш формалізована акціонерна модель управління
Корпоративні права	Частки у статутному капіталі	Акції
Облік корпоративних прав	Традиційно через реєстраційний механізм, але можливий добровільний облік часток у системі Центрального депозитарію	Депозитарна система є природною частиною акціонерної моделі
НКЦПОР та розкриття інформації	Сам статус ТОВ не створює режиму емітента акцій	ПрАТ є емітентом акцій та працює у спеціальному регуляторному середовищі
Вхід нових інвесторів	Зручний для private equity, JV та невеликої кількості учасників	Краще пристосований до великої кількості інвесторів та багатоступінчастого equity financing
IPO / ринок капіталу	Для класичного IPO буде потрібна акціонерна форма	Природна платформа для майбутнього виходу на ринок капіталу

Конфіденційність	Вища	Нижча через режим розкриття інформації емітентом
Адміністративне навантаження	Зазвичай нижче	Зазвичай вище
Оподаткування	Загальні правила	Сам статус ПрАТ не створює спеціальної «холдингової» ставки податку
Чому для приватного холдингу ТОВ часто є практичнішим		

Для групи, яка належить одному власнику, сім'ї або декільком партнерам і не планує вихід на публічний ринок капіталу, ТОВ має кілька суттєвих переваг.

По-перше, корпоративна гнучкість. Законодавство про ТОВ дозволяє досить детально врегулювати відносини між учасниками за допомогою статуту та корпоративного договору. Можна визначити порядок голосування, умови продажу часток, механізми виходу учасника, обмеження управлінських рішень, процедури вирішення корпоративного тупика та інші правила.

По-друге, простіше адміністрування. ТОВ не має постійного статусу емітента акцій лише через свою організаційно-правову форму. Відповідно, відсутня значна частина процедур, характерних для акціонерного товариства.

По-третє, private M&A. Для продажу бізнесу одному стратегічному інвестору або фонду продаж 100% частки ТОВ часто є цілком звичною і достатньою конструкцією.

По-четверте, структура може бути дуже простою:

Власник → ТОВ HoldCo → операційні та майнові компанії.

При цьому нерухомість, інтелектуальна власність, інвестиційні активи та значні грошові резерви можуть бути

відокремлені від операційної компанії, яка безпосередньо несе бізнес-ризик.

Але звичайного «модельного» статуту для HoldCo недостатньо

Якщо у холдингу два або більше незалежних власників, головною перевагою ТОВ слід користуватися правильно. Гнучкість законодавства має бути перетворена на якісну корпоративну архітектуру.

У статуті та корпоративному договорі доцільно врегулювати щонайменше:

- перелік питань, які не може одноосібно вирішувати директор;
- затвердження бюджету та бізнес-плану;
- призначення та звільнення керівника;
- значні правочини;
- правочини із пов'язаними особами;
- залучення зовнішнього боргу;
- дивідендну політику;
- переважні права;
- tag-along та drag-along;
- deadlock-механізм;
- порядок оцінки бізнесу;
- порядок виходу учасників та продажу бізнесу.

Тобто добре структуроване ТОВ може мати значно складнішу і надійнішу систему корпоративного управління, ніж це здається з назви організаційно-правової форми.

Новий аргумент на користь ТОВ: депозитарний облік часток

Окремої уваги заслуговує механізм обліку часток ТОВ у системі Центрального депозитарію, який фактично запрацював у 2024 році.

ТОВ та його учасники можуть перевести облік часток із

традиційної реєстраційної моделі до облікової системи часток Національного депозитарію України.

НКЦПФР серед переваг такого механізму прямо називає додатковий захист права власності, фіксацію набуття та припинення прав на частки, облік обмежень, можливість використання escrow-механізмів, електронні збори учасників та проведення окремих корпоративних подій через систему.

Це суттєво змінює традиційне порівняння ПрАТ і ТОВ. Раніше одним із сильних аргументів на користь акціонерного товариства був саме депозитарний характер обліку корпоративних прав. Сьогодні подібний додатковий рівень захисту доступний і для ТОВ.

Коли ПрАТ має реальну перевагу

З цього не випливає, що ПрАТ є «гіршою» формою. Просто воно вирішує інші завдання.

ПрАТ доцільне, якщо для бізнесу існує конкретна економічна причина мати саме **акції**.

Зокрема, акціонерна модель логічна, якщо:

- планується велика кількість інвесторів;
- передбачаються декілька раундів залучення капіталу;
- використовуються акціонерні механізми мотивації менеджменту;
- інвестор або фінансова установа вимагає securities-based ownership;
- потрібна класична board-архітектура;
- планується міжнародна операція з акціями;
- розглядається IPO або інший вихід на організований ринок капіталу;
- принципово необхідний спеціальний юридичний статус холдингової компанії.

Тобто складніша інфраструктура ПрАТ має сенс тоді, коли бізнес реально нею користується.

Регуляторна ціна ПрАТ

Акції є цінними паперами. Їх емісія та облік пов'язані з інфраструктурою ринку капіталу, Центральним депозитарієм та НКЦПФР.

Крім того, для емітентів існує спеціальний режим розкриття регульованої інформації. НКЦПФР відносить до неї регулярну, особливу та іншу передбачену регуляторними вимогами інформацію.

Навіть для приватного акціонерного товариства, акції якого не були предметом публічної пропозиції та не допущені до торгів на організованому ринку, зберігаються спеціальні правила розкриття інформації.

Саме тому реальна економічна «ціна» ПрАТ для закритої групи часто полягає не у додатковому податку, а у більшому regulatory та administrative friction.

Податки: чи має ПрАТ перевагу перед ТОВ

Загальної податкової переваги ПрАТ як холдингової компанії перед ТОВ немає.

Якщо і ТОВ HoldCo, і ПрАТ HoldCo є звичайними українськими платниками податку на прибуток, організаційно-правова форма сама по собі не створює окремої «холдингової ставки».

Показовий спрощений приклад:

Етап	ТОВ HoldCo	ПрАТ HoldCo
Прибуток дочірніх компаній до податку	30,0 млн грн	30,0 млн грн
Податок на прибуток 18%	5,4 млн грн	5,4 млн грн
Прибуток після податку	24,6 млн грн	24,6 млн грн
Дивіденди дочірніх компаній до HoldCo	24,6 млн грн	24,6 млн грн

Додатковий податок лише через форму HoldCo	0 грн	0 грн
---	-------	-------

При подальшій виплаті звичайних дивідендів фізичній особі-резиденту українською компанією – платником податку на прибуток також застосовуються однакові правила незалежно від того, чи є емітент ТОВ або ПрАТ.

Окремо необхідно враховувати механізм авансового внеску з податку на прибуток при виплаті дивідендів. Водночас для материнських компаній податкові правила передбачають спеціальний облік отриманих від інших осіб та виплачених власникам дивідендів. Тому авансовий внесок неправильно механічно сприймати як додаткові 18% до кожного руху дивідендів усередині групи.

Важливо: старі матеріали про холдинги необхідно перевіряти

З 28 серпня 2025 року Господарський кодекс України втратив чинність.

Це особливо важливо для теми холдингових структур, оскільки значна кількість старих юридичних консультацій, статей та корпоративних меморандумів посиляється саме на положення Господарського кодексу.

Такі висновки сьогодні необхідно перевіряти повторно за чинним спеціальним законодавством про холдингові компанії, акціонерні товариства, ТОВ та цивільним законодавством.

Практична модель для приватної групи компаній

Для більшості приватних українських груп, які не планують IPO та не потребують широкого кола інвесторів, практичною базовою моделлю може бути:

ТОВ HoldCo
+ сильний статут
+ корпоративний договір

- + reserved matters
- + обмеження повноважень директора
- + подвійне погодження критичних операцій
- + exit / tag-along / drag-along / deadlock
- + нотаріальні запобіжники
- + за потреби депозитарний облік часток.

За такої конструкції ТОВ зберігає гнучкість та відносну простоту адміністрування, але отримує корпоративну архітектуру, яка за рівнем контролю може наближатися до інституційної holding structure.

Короткий алгоритм вибору

Немає бізнес-причини використовувати акції – починаємо аналіз із ТОВ.

Є бізнес-причина використовувати акції – розглядаємо ПрАТ.

Потрібен саме спеціальний юридичний статус холдингової компанії – потрібна акціонерна форма та виконання встановлених законом критеріїв.

Є реальний IPO або institutional capital markets roadmap – ПрАТ є природнішою платформою.

Висновок

Вибір між ПрАТ і ТОВ для холдингової структури не варто починати з питання: *«Яка форма солідніша?»*

Правильніше поставити інше питання: **«Навіщо нашій групі потрібні акції?»**

Якщо відповідь полягає у майбутньому IPO, інституційних інвесторах, складній акціонерній структурі, багатоетапному залученні equity або необхідності спеціального статусу холдингової компанії, ПрАТ може бути виправданим.

Якщо ж верхня компанія повинна передусім володіти дочірніми підприємствами, акумулювати дивіденди, контролювати активи та

забезпечувати структуроване управління приватною групою, ТОВ у більшості випадків буде простішим та гнучкішим інструментом.

При цьому остаточну структуру необхідно моделювати не лише з корпоративної точки зору. Для конкретного бізнесу окремо перевіряються податкові наслідки, антимонопольні вимоги, ліцензії, банківські договори, валютне регулювання, структура бенефіціарної власності та, за наявності нерезидентів, міжнародні податкові угоди.

Компанія «Вікторія» може провести правове та податкове моделювання холдингової структури, порівняти варіанти ТОВ / ПрАТ, розробити корпоративну архітектуру групи та оцінити наслідки майбутньої реорганізації.

Приєднуйтесь до нашого ТГ каналу: [Компанія Вікторія](#) – юридичні та бухгалтерські рішення для бізнесу в Україні та за кордоном.

victorija.ua

Калькулятор ПДВ для ТОВ (загальна система)

Планування податкового навантаження – ключове завдання для власників бізнесу. На сайті **Компанії Вікторія** доступний онлайн-калькулятор, який дозволяє швидко оцінити орієнтовні суми основних податків ще до фактичного старту або масштабування бізнесу.

Що дозволяє розрахувати калькулятор

Калькулятор моделює податкове навантаження ТОВ з урахуванням:

- податку на додану вартість (ПДВ);
- податку на прибуток підприємств;
- податків та внесків із фонду оплати праці;
- виплат за цивільно-правовими договорами.

Інструмент не замінює бухгалтерський облік, але дає розуміння **порядку цифр** і дозволяє приймати обґрунтовані управлінські рішення.

Які дані необхідно ввести

Для розрахунку потрібно зазначити:

- очікуваний дохід (загальна сума);
- обсяг придбань від платників ПДВ;
- обсяг придбань від неплатників ПДВ;
- кількість працівників;
- середню заробітну плату;
- суму винагород за ЦПХ.

Зручні функції калькулятора

- **Кнопка «Приклад»**

Дозволяє автоматично заповнити всі поля умовними даними та одразу побачити результат розрахунку.

- **Опція «Показувати розрахунки»**

Дає можливість переглянути логіку обчислень і зрозуміти, з яких саме показників формується сума податкового навантаження.

Для кого корисний цей інструмент

Калькулятор буде корисним:

- власникам бізнесу;
- директорам ТОВ;
- фінансовим менеджерам;
- бухгалтерам;
- підприємцям, які планують перехід на загальну систему оподаткування.

Він особливо актуальний на етапі фінансового планування, підготовки бізнес-моделі або порівняння різних варіантів організації діяльності.

Приєднуйтесь до нашого ТГ каналу: [Компанія Вікторія](#) – юридичні та бухгалтерські рішення для бізнесу в Україні та за кордоном.

victorija.ua

Помилковий Реквізит “Назва” / “Найменування” в податковій накладній

У податковій накладній замість контрагента ТОВ Паляниця зазначено Паляниця ТОВ. Чи є це помилкою? Чи втрачається право на податковий кредит?

Коротка відповідь (спойлер): [Порушення порядку викладення](#)

найменування, а саме розміщення організаційно-правової форми після назви юридичної особи не є істотною помилкою, яка позбавляє права на податковий кредит в загальному випадку.

Однак, для уникнення зайвої уваги податкових органів ситуацію слід все ж фіналізувати наступним чином:

- *врегулювати питання з контрагентом через РК щодо раніше отриманих ПН;*
- *досягнути згоди з контрагентом щодо коректного зазначення найменування у майбутніх ПН;*
- *отримати індивідуальну податкову консультацію щодо конкретного випадку у минулому або;*
- *скористатись ІПК контрагента, якщо таке питання вже розглядалось у ІПК, отриманій контрагентом.*

ОБҐРУНТУВАННЯ ВІДПОВІДІ

**Назва та Найменування Юридичної Особи
у Господарському / Цивільному Обороті**

Відповідно до ст. 90 Цивільного кодексу України (ЦК) юридична особа повинна мати найменування, яке містить інформацію про її організаційно-правову форму та назву. Тобто повне найменування включає дві обов'язкові частини: *організаційно-правову форму*

(ОПФ) та *власне назву* підприємства.

Юридична особа може мати й скорочене найменування (це не обов'язково). Найменування юридичної особи вказується в її установчих документах і вноситься до єдиного державного реєстру.

Отже, Кодекс не визначає послідовності у викладі найменування, а лише вказує на складові.

Крім того, найменування юридичної особи – це ширше поняття і включає в себе назву.

Іншими словами, назва не є тотожним найменуванню поняттям.

Законом України “Про державну реєстрацію юридичних осіб...” № 755-IV (ст. 8) встановлено, що вимоги до написання найменування визначає спеціально уповноважений орган з питань реєстрації. Наразі таким органом є Міністерство юстиції України, яке затвердило детальні правила написання найменування.

Чинним є наказ Мін'юсту № 368/5 від 05.03.2012 (зі змінами), яким затверджено *Вимоги щодо написання найменування юридичної особи*. Ці вимоги є обов'язковими при державній реєстрації. Згідно з п. 3.1 Вимог, ****назва юридичної особи береться в лапки та наводиться безпосередньо після організаційно-правової форми суб'єкта господарювання**. Іншими словами, найменування повинно будуватися за схемою: *організаційно-правова форма + «назва»*. Приклад: правильним записом найменування є «ТОВ “Паляниця”», де “ТОВ” – організаційно-правова форма (приватне акціонерне товариство), а «Паляниця» – власна назва / назва.

Таким чином, офіційне **оформлення найменування** зі скороченням ОПФ після назви в установчих документах не відповідає вимогам наказу Мін'юсту.

Вимоги до Назви в Податковій Накладній

Форма податкової накладної, затвердженої Наказом Міністерства фінансів України 31.12.2015 № 1307 передбачає реквізит «**Найменування...**» продавця.

Разом з тим, ст. 201 Податкового кодексу України передбачає, зокрема, вимогу зазначення **повної або скороченої назви** згідно статутних документах юридичної особи – продавця товарів/послуг. Іншими словами, назва підприємства в накладній має точно відповідати тій, що зафіксована в Єдиному державному реєстрі (ЄДР) та статуті. І йдеться саме про назву, а не найменування.

Далі, якщо виходити з ст. 5 Податкового кодексу України, то термін назва та найменування використовуються у значенні, встановленому іншими законами. Тобто – повертаємось до ст. 90 ЦКУ.

Це означало би, що Податковий кодекс вимагає саме зазначення у податковій накладній назви контрагента, – **найменування без організаційно правової форми**.

І вже далі Наказ №1307 розширює вимогу відносно реквізиту «Назва», наданого ст. 201 ПКУ і встановлює вимогу зазначення в

податковій накладній саме «Найменування».

Отже, існує суперечність між вимогами ПКУ та Наказу № 1307. А відповідно п. 56.21 ст. 56 ПКУ платнику можна обирати поведінку, трактуючи норми податкового законодавства на свою користь.

В загальному ж розумінні та у практиці поточного застосування Наказу № 1307, організаційно-правова форма (наприклад, **ТОВ, ТОВ**) зазвичай є частиною найменування і має стояти там само, де й у статуті та ЄДР (вище ми дійшли висновку, що найменування юридичної особи у статуті має відповідати відомостям в ЄДР).

Приклад: Якщо в ЄДР компанія зареєстрована як **«ТОВ «Паляниця»»**, то саме таку назву для уникнення питань з боку податкових органів слід наводити в податковій накладній. Вказання її як **«Паляниця ТОВ»** вважається відхиленням від статутного формулювання.

Роз'яснення ДПС та Індивідуальні Податкові Консультації

На жаль, ДПС на цей час прямо не висловлювалась відносно того, чи є порушення порядку викладу найменування у податковій накладній підставою для позбавлення податкового кредиту. Однак, є подібні кейси.

Так, Податкова служба України (ДПС) у своїх офіційних роз'ясненнях неодноразово наголошувала на необхідності точної відповідності назв. Зокрема, в індивідуальній консультації Офісу великих платників податків (лист ДФС від 20.06.2019 №2822/ІПК/28-10-27-01-11) зроблено однозначний висновок: якщо у податковій накладній назва покупця не відповідає формулюванню в його статутних документах, така накладна вважається складеною з порушенням норм ПКУ. Податківці стверджують, що це перешкоджає ідентифікації здійсненої операції (сторін угоди) і тому суми ПДВ за такою накладною не

можуть бути віднесені до податкового кредиту. Аналогічну позицію висловлено й для помилки в назві продавця: невідповідність назви статутній також трактують як порушення, що позбавляє права на кредит до виправлення.

Втім, податківці розрізняють суттєві та несуттєві помилки. В пізніших консультаціях ДПС зазначалося, що **незначна помилка у назві платника ПДВ, за правильного ІПН, не заважає ідентифікувати сторони** – таку накладну можна не виправляти. Наприклад, орфографічна описка (як-от пропущена літера в слові “підприємство”) *не є критичною* – вона **не заважає ідентифікувати операцію, її сторони, суму та зміст.** ДПС прямо вказує, що така орфографічна помилка **«не може бути єдиною підставою»** для визнання накладної неправильною і відмови в податковому кредиті. Тому в ситуації, коли організаційно-правова форма стоїть після назви, а не перед нею (як у прикладі з «Паляниця ТОВ»), податкові органи формально зафіксують невідповідність статутній назві, але якщо більше жодних розбіжностей немає, це не повинно автоматично позбавляти права на кредит.

Узагальнена позиція ДПС на поточний момент така: зареєстрована в ЄРПН податкова накладна є підставою для податкового кредиту, *якщо помилки в реквізитах не заважають однозначно встановити учасників операції, її предмет і суму.* В офіційному повідомленні ДПС у ЗІР зазначено, що право на кредит за накладною, складеною з порушенням (з неправильною назвою тощо), **виникає лише після виправлення помилки** шляхом складання розрахунку коригування. Однак одночасно податкова підтвердила: якщо накладна зареєстрована і **помилка не заважає ідентифікувати зміст операції, період, сторони та суму податку,** покупець має право включити суму ПДВ до кредиту. Тобто вирішальним є критерій ідентифікації. В разі помилки, податківці радять постачальнику виправити її через “нульовий” розрахунок коригування (в якому правильна назва прописується замість помилкової).

Думка Експертів

Бухгалтерські експерти загалом підтримують підхід, що **невелика невідповідність у назві** не повинна призводити до втрати податкового кредиту, адже помилка не впливає на реальність операції. Важливим ідентифікатором є індивідуальний податковий номер (ІПН) контрагента – якщо його вказано правильно, то контрагент однозначно визначений. Так, видання «Податки & бухоблік» зазначало, що виправляти описку в назві **не потрібно**, коли покупця можна визначити й за ІПН. Експерти посилаються на п.201.10 ПКУ: зареєстрована податкова накладна є достатньою підставою для податкового кредиту, якщо помилки не спотворюють ключових даних операції.

Судова Практика щодо Невідповідності Назви

Судові рішення в спорах із податковими органами, як правило, стають на бік платників податків, якщо неточності у реквізитах не заважають встановити сторони та обставини операції. Верховний Суд у багатьох постановках підтвердив: формальні помилки в накладній *самі по собі* не є підставою для позбавлення права на податковий кредит, якщо реальність господарської операції не ставиться під сумнів і дані накладної дозволяють ідентифікувати її учасників. Наприклад, у справі №816/2034/15 (постанова КАС ВС від 10.11.2020) Суд зазначив, що спірні накладні містили всі реквізити, які **дають змогу повністю ідентифікувати сторони правовідносин та господарські операції**, і податковий орган не заперечував реальність цих операцій. Відповідно, претензії щодо оформлення документів були визнані безпідставними. Іншими словами, якщо

компанія-продавець фактично існує і є платником ПДВ, операція здійснена, а помилка – лише в порядку слів назви, то **суди розцінюють це як несуттєву ваду**, що не може звести нанівець право покупця на податковий кредит.

Показово, що навіть сама податкова служба, коментуючи судову практику, погоджується: *зареєстрована податкова накладна не буде підставою для кредиту тільки якщо контролери доведуть фіктивність операції або неможливість ідентифікувати її основні параметри*. А невелика плутанина з найменуванням контрагента аж ніяк не є доказом фіктивності. Тому судова практика формує підхід, близький до доктрини «пріоритету суті над формою»: поки за накладною стоїть реальна поставка між конкретними платниками ПДВ, **податковий кредит не може бути скасований лише через неточність у назві компанії**.

Висновки

Вказування організаційно-правової форми після назви замість перед нею (як у випадку “Паляниця ТОВ” замість “ТОВ “Паляниця””) формально є помилкою заповнення реквізиту «Назва підприємства». Проте така помилка, як правило, **не є фатальною**. За умови, що всі інші обов’язкові реквізити в порядку (правильні ІПН, адреси, суми, номенклатура тощо) і з **накладної однозначно зрозуміло, хто продавець і покупець**, податковий кредит зберігається. Податкові органи рекомендують виправити неточність через розрахунок коригування, але **сама по собі вона не робить накладну недійсною**. Відповідно до податкового законодавства і роз’яснень ДПС, **такий недолік не позбавляє права на податковий кредит**, якщо не заважає ідентифікувати сторони та сутність операції.

Переставлена місцями аббревіатура (ТОВ/ТОВ) – **технічна помилка**, а не підстава для невизнання податкової накладної. Офіційні консультації ДПС та судова практика підтверджують: **податковий кредит не втрачається через невідповідність назви в накладній**

даним ЄДР, якщо це не спотворює інформації про учасників та умови постачання. Таким чином, переставлення скорочення організаційно-правової форми не впливає на правомірність податкового кредиту, якщо інші реквізити дозволяють однозначно ідентифікувати сторони операції

Посилання:

Правові позиції ДПС

1. Розмір букв у назві не має значення [zir.tax.gov.ua]
2. Чи потрібно виправляти податкову накладну, у якій помилка лише в найменуванні платника [intelserv.net.ua]
3. Регіональна ІПК: якщо помилка у найменуванні заважає ідентифікувати операцію [ipk.vobu.ua]
4. Помилка у назві покупця: чи буде податковий кредит [news.dtkr.ua]
5. ІПК від 29.10.2019 р. № 1071/6/99-00-07-03-02-15/ІПК [uteka.ua]
6. Роз'яснення регіональної ГУ ДПС, – якщо помилка заважає ідентифікувати операцію, то навіть зареєстрована ПН не дає права на податковий кредит [zr.tax.gov.ua]

Позиції фахівців, експертів

1. Помилка в назві, але решта вірно – виправляти не потрібно [i.factor.ua]

Судова практика касаційних інстанцій

1. Постанова ВС КАС, 10.07.2020 справа №816/2034/15 (помилка реквізиту адреси не призводить до втрати права на ПК);
2. Постанова ВС КАС, 10.07.2020 справа №822/1616/17 (формальні недоліки у реквізитах не призводять до втрати права на ПК);
3. Постанова ВС КАС, 19.11.2019 справа № 1570/5355/2012 (помилка у реквізитах найменування покупця не призводить до втрати права на ПК)
4. Постанова ВС КАС, 04.10.2023 справа № 822/1616/17

(помилка навіть у обов'язкових реквізитах не має безумовного наслідку втрати права на податковий кредит).

□ Маєте схожий випадок або сумніви щодо власних дій?

Команда **“Вікторія”** готова надати оперативну, істотну інформацію – професійно, ґрунтовно, до результату.

Заповніть форму зворотного зв'язку для швидкого зв'язку.
Збережіть свої нерви, здоров'я, час та кошти.

Ваше ім'я (обов'язково)

Ваш email (обов'язково)

Ваш номер телефону (обов'язково)

Ваше повідомлення

Наші контакти:

Номери телефонів: +38(050)-404-87-30; +38(098)-793-77-77,
електронна пошта: office@vg.ua

Започаткування бізнесу: основні етапи

Створення компанії – це важливий крок в кар’єрі підприємця. Якщо ви хочете розпочати власний бізнес, вам потрібно ретельно підготуватися до цього процесу. Наведемо кроки, які вам потрібно буде зробити, щоб створити свою власну компанію чи оформити приватне підприємництво.

1. **Складіть свій бізнес-план.** Першим кроком є формування бізнес-плану. Вам потрібно зрозуміти, що саме ви будете робити, як ви будете заробляти гроші, яким буде ваша мета та бізнес-модель. Вам також потрібно ретельно проаналізувати свій ринок та конкурентів, щоб зрозуміти, що ви можете запропонувати своїм клієнтам.
2. **Виберіть організаційно-правову форму майбутнього бізнесу.** Після складення бізнес-плану вам потрібно вибрати форму власності для вашої компанії. Це може бути фізична особа-підприємець, приватна чи публічна компанія, товариство з обмеженою відповідальністю або інша форма. Вибір організаційно-правової форми залежить від ваших цілей та бізнес-моделі.
3. **Зареєструйте свою компанію/бізнес.** Після попередніх двох етапів вам потрібно зареєструвати свою компанію. Цей процес в Україні є все ще складним та вимагає знань у багатьох галузях, таких як право, бухгалтерія та оподаткування.

Всі наведені етапи ви можете пройти самостійно або звернутись

за допомогою до профільних фахівців.

Фахівці Компанії Вікторія нададуть замовнику безкоштовну консультацію, зможуть підготувати проекти документів, а при потребі – і провести всі необхідні дії з супроводу реєстрації товариства «під ключ».

Вартість наших послуг – доступна та буде прийнятною для Замовника.

У разі, якщо Вас зацікавила пропозиція, звертайтеся в зручний для Вас спосіб

Контакти для звернення:

Офіс №4, м. Чернівці

Департамент юридичних та корпоративних послуг
м. Чернівці, вул. Небесної Сотні, 19В (4-й, адміністративний
поверх ринку “Формаркет”)

МТС тел.: +38(095)595 77 77

поштова адреса: 58001, м. Чернівці, а/с 522

e-mail: office@vg.ua

Компанія Вікторія

Зверніть увагу, додатково Ви зможете замовити

- токени – носії для КЕП;
- електронні ключі ДІА та програмне забезпечення для подання електронної звітності «Соната»;
- послуги бухгалтерського обслуговування для підприємств та податкового супроводу для підприємців (послуги з бухгалтерського та податкового аутсорсингу);
 - консультації з оптимізації та планування податкового навантаження. Вибору оптимальної системи оподаткування;
 - послуги аутстафінгу (лізинг персоналу, як елемент оптимізації оформлення працівників);
 - виготовлення документів по охороні праці;
- постановку на облік РРО та отримання ліцензії на торгівлю алкогольними та тютюновими виробами;
 - ліцензійне антивірусне програмне забезпечення Zillya!
 - реєстрацію торгової марки (знаку на товари, послуги);
 - реєстрацію юридичних осіб інших організаційно-правових форм; отримання довідок, витягів з державних реєстрів;
- виготовлення дозволів на розміщення зовнішньої реклами в м. Чернівці;
- підготовку договорів та ін. юридичних документів. Супровід та представництво в судах, органах державної та місцевої влади та управління;
 - програмне забезпечення для бізнесу – ipLex

**Умови акції не розповсюджуються на посередників у реєстрації.*